

Parforhold mellem en neurotypisk (NT) voksen og en voksen med Aspergers syndrom /autisme (AS). Følgeeffekter og defekter.

Parforholds-tabel. [Gengivelse til dansk: Copyright © www.aspergerpartner.com](http://www.aspergerpartner.com)

Kilde: *Impacts and Deficits in NT ASD relationships table March 28, 2011* © - J. A. Morgan - BEd. Grad.Dip - NSWTFRTA © March, 2011

<i>Begrebet Autisme Spektrum Forstyrrelse, ASF, beskriver et område af den neurologiske udviklingstilstand fra allertidligst i tilværelsen, som er bestemmende for, hvordan hjernen bearbejder informationer.</i>			<i>Nedenstående virkninger medfører et særligt posttraumatisk Relations Syndrom, som Karen Rodman (1) har givet betegnelsen Ongoing Traumatic Relationship Syndrome (OTRS). OTRS rammer de normalt fungerende(NT) partnere, der stadig er i forholdet.</i>
<u>Kendetegn ved normal udvikling</u>	<u>Udviklingstrin ved Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mangler som følge af Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mulige følgeeffekter for normale (NT) partnere i parforhold med en Asperger</u>
Fælles opmærksomhed	Ekstrem optagethed af sine egne behov	Vanskeligheder med at dele erfaringer og interesser	Planer, interesser og behov ignoreres af AS-partneren
Theory of Mind/ Theory of own Mind. – Er bevidst om sig selv og andre	Manglende evne til at skelne mellem sig selv og andre; mellem eget og andres synspunkt	Manglende evne til at indleve sig i en andens situation; manglende evne til gensidig samtale og dialog	Tab af selvfølelse; usikkerhed; usikker på egen virkelighed; savn af fortrolig samtalepartner;
Moden selvbeherskelse	Mangelfuld impuls kontrol	Manglende evne til at fornemme andres grænser; manglende hæmninger i forhold til mennesker, tid, ting, forbrug	Føler sig tvunget ind i en forælderrolle; ufrivillig social isolation for at beskytte sig mod skamfulde situationer skabt af AS-partneren;
I stand til at aflæse og fortolke kropssprog og ansigtsudtryk	Begrænset forståelse af kropssprog og ansigtsudtryk	Manglende evne til at aflæse andres følelser	Følelser bliver ikke taget alvorligt eller respekteret; oplever sig tilsidesat af AS-partneren
Evner at reparere og bevare relationer og have livslange venskaber	Manglende evne til at reparere og give næring til relationer	Manglende fællesforståelse med andre; mangel på rigtige venner, hvis overhovedet nogen	Sorg over manglende forsoning; uløste tvister og uafsluttede interaktioner; uforløste følelsesmæssige belastninger

<u>Kendetegn ved normal udvikling</u>	<u>Udviklingstrin ved Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mangler som følge af Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mulige følger for normale (NT) partnere i parforhold med en Asperger</u>
Ansvarlighed over for egne handlinger	Giver andre skylden for problemer og fejltagelser	Manglende evne til at erkende og lære af fejl	Påføres fejlagtigt skyld; udvikler vrede på grund af uretfærdighed
Følelsesmæssig gensidighed	Mangel på empati for andre	Manglende evne til at fornemme og forholde sig til andres følelser	Får ikke følelsesmæssig respons, input eller følelsesmæssig støtte
Ønsker at dele egne og andres interesser	Besat af egne interesser	Besvær med at være fælles om noget som helst	Ensom i parforholdet; kun få, fælles positive erindringer
Medfødt viden om social adfærd	Mangler reel forståelse af sociale spilleregler	Trang til enten grænseoverskridende social påtrængenhed eller til isolation	Ufrivillig isolation; uden mulighed for fuld deltagelse i livets sociale sammenhænge
Social samvittighed; fornemmelse for "fair play"	Ikke-udviklet social samvittighed; pedantisk med overholdelse af regler; snævert fokus; ude af stand til at fortolke nuancer	EVENTUEL psykopatisk, sociopatisk eller kriminel adfærd; "sort-hvid" holdning til fænomener i livet	Udsat for krænkende og usikre vilkår; betænkeligheder tages ikke alvorligt; føler sig ofte intimideret og ydmyget både hjemme og på udebane
Evne til at tale om problemer og bekymringer som en måde til at få dem løst	Manglende evne til at tale om problemer og til at forudse konsekvenser og muligheder	Tilbøjelig til at havne i problematiske situationer; "Mr Magoo" Syndrom (2); manglende erkendelse af problemers turbulens	Udsat for socialt og følelsesmæssigt pres om at reparere følgerne af AS-partnerens uovervejede adfærd
Har udviklet auditive færdigheder og artikulerer sig med verbal færdighed	Mangelfuld mundtlig/lydmæssig kommunikation med receptive og ekspressive sprogproblemer	Tendens til at misforstå andres hensigter; drager forkerte konklusioner; "goddag-mand-økseskaft-kommunikation"	Udsat for krænkende misforståelser, der forårsager forvirring og tvivl på sig selv
Behov for social kontakt og "small talk"	Manglende evne til gensidighed og til at se nødvendigheden af small talk	Kopierer andres adfærd; spiller indlærte roller uden for hjemmet; har svært ved at skabe relationer;	Mangel på intimitet og fortrolighed i forholdet; bliver ikke forstået af omgivelserne på grund af AS-partnerens rollespil på udebane
Behag, nydelse & smerte gennem sanseoplevelser	Sansemæssig overbelastning /eller mangel på sansefornemmelse	Enten pågående/ eller unddragende, hvad angår berøring og fysisk kontakt	Mangel på menneskelig, fysisk kontakt i parforholdet

<u>Kendetegn ved normal udvikling</u>	<u>Udviklingstrin ved Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mangler som følge af Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mulige følger for normale (NT) partnere i parforhold med en Asperger</u>
Abstrakt sprog	Er begrænset til den bogstavelige forståelse af sproget	Begrænset evne til at forstå ironi, metaforer og morsomheder	Uigengældte anstrengelser for at blive hørt; mangel på kærlig skæmt
Humoristisk sans/forstår ironi og menneskelig skrøbelighed	Begrænset sans for humor/ manglende evne til at grine af sig selv og af andres fejl	Begrænset evne til at indrømme fejl;	Får ikke oprejsning, når der er begået uret; opnår ikke naturlig retfærdighed
Intuition om livet	Mangler intuition	Mangel på sund fornuft	Er nødt til at reparere pinlige situationer forårsaget af Asperger partneren
Abstrakt tænkning	Konkret tankegang; manglende indsigt	Begrænset påskønnelse af tilværelsens underforståede og skjulte værdier	Kan ikke tro, det er sandt; offer for "Gaslight fænomenet" (3); tvivl på sig selv
Evne til at generalisere ud fra det indlærte og omsætte det til nye situationer	Rigid opfattelse af tingene	Ufleksibel med hensyn til at lære nye fremgangsmåder; sidder fast i samme rille;	Begrænses i sine udviklingsmuligheder for at tilpasse sig AS-partnerens niveau
Refleksion og selvindsigt	Manglende fornemmelse for egne grænser i forhold til andre personer	Manglende evne til at forhandle og reflektere over konsekvenser af egen adfærd	Tvunget til at tilpasse sig Asperger partneren uden kompromis eller gensidig forhandling
Evne til at reagere og handle spontant	Upassende respons eller intet svar/ingen reaktion	Akavet i sociale og familiemæssige situationer	Mangler positiv feedback og støtte
Afbalanceret udvikling af emotionelle og intellektuelle evner	Intellektuelle evner højere udviklet end emotionelle	Interaktion er begrænset til det intellektuelle område	Oplever, at AS-partneren er afhængig af én og efteraber én socialt; krænkes af AS-partnerens videregivelse af fortrolige oplysninger til udeforstående
Evne til at vise kærlighed gennem stemmeføring, øjenkontakt og måden at være på over for andre	Begrænset evne til at vise ømhed gennem kropssprog	Kold og ukærlig adfærd; mangel på medfølelse	Genstand for manipulation; frygt som følge af tillidstab og mangel på gensidighed i parforholdet
Knyttet til mennesker, steder og ting	Manglende tilknytning til mennesker	Signalerer at andre kan undværes	Uigengældt kærlighed; tab af selvværd; føler sig udnyttet og ikke værdsat

<u>Kendetegn ved normal udvikling</u>	<u>Udviklingstrin ved Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mangler som følge af Aspergers Syndrom (ASF)</u>	<u>Mulige følger for normale (NT) partnere i parforhold med en Asperger</u>
Evne til at træffe beslutninger baseret på både følelser og fornuft	Usikkerhed omkring egne følelser om tingene	Dårlig beslutningsevne; naivitet; begrænset evne til at løse medmenneskelige konflikter	Håbløst at opnå samarbejde eller menings-tilkendegivelse fra AS-partnerens side
Eksekutive funktioner	Manglende organisationstalent; begrænset overblik og evne til at styre sin tid	Ude af stand til at håndtere komplekse processer;	Udsat for brudte løfter og aftaler; tvunget til at færdiggøre pligter, som AS-partneren forsømmer; føler sig tvunget ind i en forælderrolle for at holde sammen på ægteskabet/forholdet
Evne til at prioritere opgaver; kan multi-taske	Begrænset til kun én opgave ad gangen	Hastende opgaver forsømmes; panik; manglende prioritering af tid og opgaver	Tvunget til at klare katastrofesituationer alene, også på vegne af Asperger partneren
Evne til at lære gennem erfaring	Manglende evne til at generalisere ud fra det lærte; manglende bevidsthed om betydningsfulde erfaringer	Ufleksibel; gentager samme mislykkede adfærdsmønstre i ensartede situationer uden selvreflektion	Kunstigt og utilfredsstillende parforhold; fysiske helbredsproblemer på grund af stress

Note 1: Karen E. Rodman er direktør og grundlægger af FAAAS, Inc. / Families of Adults Affected by Asperger's Syndrome.

Note 2. Mr Magoo er en tegneseriefigur fra 1950'erne. Han er flink og rar, men uden selvindsigt og selverkendelse. Han er uden evne til at se sammenhængen mellem sine egne handlinger og de konsekvenser, de får for andre mennesker. Han efterlader en syndflod af kaos og problemer for sine omgivelser, mens han selv - uden ringeste erkendelse - går glad videre.

Note 3. "Gaslight fænomenet" er psykisk vold, hvor offeret udsættes for falske oplysninger, som får hende til at tvivle på sin egen dømmekraft, hukommelse og tilregnelighed. Det kan variere fra simpel benægtelse fra krænkerens side af, at tidligere krænkelser/løgne/vildledninger nogensinde har fundet sted, og op til iscenesættelse af bizarre begivenheder, der skal desorientere offeret. Udtrykket "gaslighting" kommer fra filmen Gas Light med Ingrid Bergman.